

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

„АРСЕНАЛ“ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СТАБИЛЕН - ВЪВ ФИНАНСОВО, В ПРОИЗВОДСТВЕНО И В ТЪРГОВСКО ОТНОШЕНИЕ

Това каза генералният директор на дружеството инж. Николай Ибушев на празника на най-старото българско индустриално предприятие, основоположник на българската промишленост

„Тази година празнуваме не само 145 години „Арсенал“ и 99 години от установяването му в Казанлък, ние празнуваме и неспирния възход на „Арсенал“, особено през последните години, и неговото мощно развитие. Успяхме да преодолеем тежките години и сега сме изключително стабилни – и във

На първо място - „Арсенал“ е обезпечен дългосрочно с договори и пазари

Смело мога да кажа, че не само 2024, но и 2025 година ни е осигурена“. „Арсенал“ е авторитетен и желан партньор навсякъде по света, нашата продукция продължава

дина – от септември 2022 до септември 2023 година, дружеството е реализирало 11 важни обекта на своя територия, сред които са Пречиствателна станция, противопожарен водоем и газификация на Завод 4, газификация и газопроводни отклонения в Завод 1 и Завод 5, нови складове, нови технологични линии за химическото производство, приключва изграждането на фотоволтаичната инсталация – една от най-големите в България, котелна централна на дървен чипс, с нова визия е парковото пространство пред фирмения музей и са реализирани още редица проекти.

Самостоятелно през 2022 г. работните заплати бяха увеличаване 5 пъти, като общото увеличение бе с 63% на фона на инфлацията, която беше около 18%, т.е. увеличението на заплатите в дружеството изпревари инфлацията. През 2023 г. задържахме това ниво и средната заплата тук е над 2000 лв., което е над средната заплата в Старозагорска област. А от 1 април тази година средните заплати в заводите 3 и 4 достигнаха 2300 лева. Запазихме размера на ваучерите от 200 лева месечно, които достигнат 3000 лева годишно допълнително извън заплатите.

„Арсенал“ продължава да инвестира в своите кадри – като се започне от децата в детската градина, чиято база се поддържа от дружеството, през професионалното обучение в средното образование и се стигне до академичното ниво.

Продължава на стр. 3

финансово, и в производствено, и в търговско отношение. На световните пазари сме на едно от първите места – под черта г-н Николай Ибушев в своето слово пред хилядите арсеналци и казанлъчани. – Още в началото на 2023 година заявих, че очакваме по-добра година от 2022-ра. По отношение на договори, на пазари, на иновации, по отношение обновяването на производствена база, на квалификацията на кадрите, в социалната сфера... Днес можем да отчетем смело, че всичко, с което ръководствата на „Арсенал“ и „Арсенал – 2000“ се ангажираха в началото на годината, вече се изпълнява с усилените темпове.

да триумфира на международните изложения и да привлече изключително много клиенти. Дружеството има пазари в над 120 държави и е познато на 5 континента. Продължават инвестициите в ново оборудване и разширяване на производствените мощности – само през последните години инвестициите в нови технологии във фирмата надхвърлят 200 млн. лева. От тази година „Арсенал“ има още един завод в Стара Загора, който ще бъде със съвременно оборудване, а идеята е в началото там да работят не по-малко от 300 души.

Само за последната една го-

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ресторант Орешака Казанлък

Орешака
Балканска сيارа

СТАНИ ЧАСТ ОТ НАШИЯ ЕКИП!

„НИМЕКС“ ЕООД
ЕИК 123094839

За ресторант „Орешака“
ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

- Хигиенисти;
- Сервитьори;
- Готвачи;
- Управители.

Необходим документ при кандидатстване:
* Автобиография

За повече информация: 0700 70 717

АЛТЕРНАТИВАТА
НА
ГРАЖДАНИТЕ
КАЗАНЛЪК
МЕСТНИ ИЗБОРИ • 2023

69
ЗА ОБЩИНСКИ
СЪВЕТИЦИ

ЕКСПЕРТНОСТ
ДИАЛОГ
МОРАЛ

www.alternativatanagrazhdanite.com

КУПУВАНЕТО И ПРОДАВАНЕТО НА ГЛАСОВЕ Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

Препоръчайте Идънред и може да спечелите до 1000 лв.

- Намерете компания, която би се възползвала от продуктите на Идънред България;
- Попълнете формуляра на нашия сайт;
- Ако компанията стане наш клиент, ще получите награда.

Сканирайте QR кода или посетете www.edenred.bg/sluzhiteli/preporachay-kompaniya/ и участвайте!

Идънред България е оператор на ваучери за храна и лидер в предплатените корпоративни решения за служители. Ново! Размерът на ваучерите за храна до 200 лв. на служител на месец беше фиксиран в ЗКПО.

КАЗАНЛЪК – ПРИМЕР ЗА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ В ЦЯЛА БЪЛГАРИЯ

Липсата на квалифицирани кадри продължава да бъде основно предизвикателство за българските производства, а две трети от компаниите изпитват трудности в намирането на подготвени служители за индустрията. Броят на хората, желаещи да работят в производството, постоянно намалява.

Проблемът не е от вчера и засяга в голяма степен и предприятия в региона на Казанлък, и най-вече „Арсенал“, който е най-големият работодател в България.

Всъщност, идеята за висше техническо училище в Казанлък датира от десетилетия. Развитото машиностроене в общината налага нуждата от добре квалифицирани кадри. През годините обаче всички стъпки са срещали отказ от институциите, а с приоритет при разкриването на висши учебни заведения са се ползвали областни-

верситет. Срещнахме много трудности, въпреки че когато става дума за образованието на младите хора не трябва да има непочтена конкуренция между учебните заведения. Въпреки всичко, успяхме,

се види коя компания с какъв ресурс може да помогне.

В рамките на час казанлъшките фирми събират 400 хил. лв., като най-голям принос има „Арсенал“, а с дарения помагат и личностите от „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък. Това е едно от трите най-големи дарения в българската история в сферата на техническото образование, след примера на Евлоги и Христо Георгиеви, и Иван Хаджиенов.

„Така целият ремонт на сградата бе извършен със средства, материали и техника на фирми и общественици, а аз като директор имах удоволствието да наблюдавам процеса“, разказва проф. Ганев. Той е категоричен, че в момента материалната база на Колежа е сред най-модерните в целия Технически университет – София. „Това е важна подготовка, за да подготвяме готови кадри на добро ниво за мест-

налага да взимат отпуск. Голяма част от работодателите поемат таксите на учащите, а някои дори получават финансов бонус след завършване. По-важно обаче е друго – качеството на познанията и уменията, които придобиват студентите.

Качество, а не количество

Първият випуск се състои от около 80 души – заради натрупани с годините желаещи за обучение и нужди на бизнеса, пояснява проф. Ивайло Ганев. През последните години курсовете се състоят от около 30-35 студенти.

„Ние не гледаме на студентите като бройка, от която зависи финансирането ни. За нас е важно да създадем устойчив във времето проект, който предлага качествено образование. Това, което научат следващите в Колежа, трябва да могат да го приложат в местните фирми. Работодателите го очакват от нас, а ние го постигаме с вдъхновение и взаимно желание със

Инж. Николай Ибушев и проф. Ивайло Ганев откриват сградата на Технически колеж – Казанлък

Благодарение на сътрудничеството между местния бизнес, общинското ръководство и академичните среди обаче, решение вече има.

Преди няколко дни Техническият колеж – Казанлък, откри новата учебна година, седем поред, с което продължава да се утвърждава като ковачница на висококвалифицирани кадри за машиностроенето. Колежът е до голяма степен плод на усилията на казанлъшките ръководители на предприятията и общественици, които по примера на българските възрожденци със своята инициативност и дарителска акция положиха основите на нов подход в развитието на образованието, който може да служи за пример в цяла България.

От дългогодишна идея до реалност

те градове, макар по редица параметри Казанлък да превъзхожда много от тях.

Когато младите напуснат града, за да учат на друго място, те обикновено не се връщат. Затова през 2015 г. бизнесът поема нова решителна инициатива в сътрудничество с Технически университет – София, общинското ръководство и активното участие на общинските съветници от групата на „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък. Целта е подготовката на качествени кадри за машиностроенето.

„Не беше лесно, дори при тази силна симбиоза между „Арсенал“, „М+С Хидравлик“, общинското управление и Технически уни-

Дарителите

върща се към трудния период проф. Ивайло Ганев, директор на Технически колеж – Казанлък. С това обаче трудностите не спират.

Първите стъпки

Когато разрешителното е факт, Колежът не разполага със сграда. Намерено е временно решение и първата учебна година започва в Младежкия дом, но за подготовката на инженери е необходимо добре оборудвана база. С такава не разполага и бившето СПТУ по строителство, чиято сграда е отдадена за ползване на Техническият колеж през 2017 г.

„Беше като декор за филм за войната“, спомня си проф. Ганев.

Логично възниква въпросът откъде да се намерят средства за модернизирването на базата. В този момент, по инициатива и с водеща роля на генералния директор на „Арсенал“, основател и ръководител на МК „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, инж. Николай Ибушев е създадена организация сред водещите местни фирми, начело с оръжеишницата. Направена е работна среща, за да

Абсолвенти, випуск '2022, на Технически колеж – Казанлък

ния бизнес“.

Учебният процес

Колежът осигурява бъдещи инженерни кадри след две степени на образование – професионален бакалавър с 3-годишно обучение и магистърска степен след още 2 години. Обучението е организирано в дните от четвъртък до събота, като делничните дни се водят за присъствени в местоработата на студентите и така не се

студентите“, казва още проф. Ганев. „Ако нашият модел се приложи на повече места в страната, бизнесът няма да изпитва недостиг на подготвени кадри“.

Така Казанлък създаде модел за модерно качествено образование и квалификация на кадри за машиностроенето, които ще осигурят бъдещото развитие на местните предприятия, а с това и просперитета на общината.

Интересът към качествено техническо образование е голям

„Горди сме, че положихме основите на нещо толкова дългоочаквано, необходимо и значимо за

във времето и да просперира“, категоричен е инж. Владимир Чучумишев, ръководител-направление

Проф. Ивайло Ганев и инж. Владимир Чучумишев в делови разговор

Казанлък, с което изпреварваме редица областни градове. Усилията си струваха, щом интересът на кадрите да получат качествено техническо образование всяка година е голям. Те прилагат придобитите знания и умения в местните предприятия и с това помагат за тяхното развитие. А работещ бизнес означава сигурност за населението и по-богата община. Това е моделът, който трябва да следваме. Още българските възрожденци вярваха и доказаха, че подкрепата за образованието е основата, на която трябва да стъпи всяка общност, за да устои

и младите хора в града за популяризиране приноса на българските учени за развитие на науката и техниката в световен мащаб.

Близо 60% от студентите в Технически колеж са арсеналци

Близо 60% от всички студенти, които са завършили или в момента се обучават в Техническият колеж в Казанлък от основаването му през 2017 година до днес са арсеналци. Това са 173 кадри на „Арсенал“, които придобиват образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ по специалността „Технология на машиностроенето“. 47 от тях продължават да надграждат в професионалното си образование по магистърска програма на същата специалност, която стартира през 2020 година. Част от тях вече се дипломираха като магистри, а друга част в момента следват. В числото 47 не влизат инженерите – професионални бакалаври, които ще бъдат включени в магистърска програма през тази учебна година, тъй като кандидатстването продължава.

Николай Ибушев, водач на листата на Алтернативата на гражданите – Казанлък: НИЕ СМЕ БЕЗПАРТИЙНИ И РАБОТИМ БЕЗВЪЗМЕЗДНО В ОБЩНСКИЯ СЪВЕТ

Общинските съветници от местната формация създават Фондация „Алтернативата на гражданите ЗА Казанлък“, за да продължат да помагат на различни каузи в общината

„Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, се различава много от всички останали

приоритетите им в следващия мандат на Общинския съвет. Както е известно, „Алтерна-

листи за общински съветници в общината – ние сме безпартийни и работим безвъзмездно в Общинския съвет, като със средствата от заплати подпомагаме много инициативи в общината. Това е наша кауза“, заяви водачът на листата за общински съветници на „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, инж. Николай Ибушев на среща с представители на бизнеса.

Представители на над 30 компании и предприятия от общината от различни браншове, които осигуряват работа на повече от 10 000 души, разговаряха с кандидатите за общински съветници от местната непартийна коалиция за

тивата на гражданите“ – Казанлък, излъчва кандидати само за общински съветници, като се стреми да наложи дух на експертност, диалогичност и ефективност в работата на местния законодателен орган. „В Общинския съвет се взимат решенията, които се изпълняват от кметското ръководство“, коментира Николай Ибушев.

Инж. Николай Ибушев припомни на присъстващите историчката на създаването на местната непартийна формация през 2008 г. „Преди 15 години една група от можели, почтени и доказали себе си хора решихме да се опитаме да променим стила на работа

в Общинския съвет, който тогава беше блокиран от партийни боричкания“, каза той. От тогава насам „Алтернативата на гражданите“, преди това „Експерти за Казанлък“, е част от състава на Общинския съвет, а подкрепата за тях расте. През 2008 г. „Експерти за Казанлък“ спечели 3 общински мандата, а в последния мандат групата на „Алтернативата на гражданите“ беше трета по численост група с 8 общински съветници, между които и двама председатели на постоянни комисии.

На срещата с представители на бизнеса беше обявено и създаването на Фондация „Алтернативата на гражданите ЗА Казанлък“. Учредители на фондацията са Николай Ибушев и досегашните общински съветници от Алтернативата – Янко Запрянов, Добрин Драгнев, Цветан Шиков, Пламен Стайков, Кримира Харизанова, Владимир Чучумишев и Мариета Пепелешкова.

Фондацията се създава за обществено полезна дейност, като подпомагане на учебни заведения и болнични заведения, храмове, читалища, спортни клубове, пенсионерски клубове и клубове по интереси. „Алтернативата на гражданите ЗА Казанлък“ ще учредява стипендии за обучение на даровити деца и деца от социално слаби семейства, ще подпомага изграждането и поддръжката на културни и исторически паметници, както и участието на спортисти

в национални и международни състезания.

Общинските съветници от „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, а преди това „Експерти за Казанлък“ работят безвъзмездно в Общинския съвет и даряват средствата си от заплати за различни каузи в общината. Едни от най-големите им дарения през последните 15 години са за МБАЛ „Д-р Христо Стамболски“, за

женския волейбол отбор „Казанлък волей“, за други талантива казанлъшки спортисти, за библиотеки и читалища, чествания на празници в малките населени места в община Казанлък. Преди броени дни, на 12 октомври, официално бе открито и дарението на общинските съветници от „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, в с. Овошник, където с над 15 000 лв. е обно-

реновирането на сградата на Техническият колеж в Казанлък, за полилеи и икони за църквата „Св. Пророк Илия“ в Казанлък, изграждането на Войнишки паметник в с. Ясенково, обновяването на здравната служба и Часовниковата кула в с. Енина и др. Съветниците от „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, са и сред дарителите за униформи за ученическия гвардейски отряд на ПГ „Иван Хаджиенов“,

вена детска площадка и пространството около чешмата в центъра на селото.

За „Алтернативата на гражданите“ – Казанлък, можете да гласувате с номер 69 за общински съветници

• Местни избори '2023.
Платена публикация.
Купуването и продаването на гласове е престъпление.

Продължава от стр. 1

„АРСЕНАЛ“ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СТАБИЛЕН - ...

„Арсенал“ е най-големият работодател в сектор „Машиностроене“ у нас и повече от 10 години държим това първенство“, каза инж. Николай Ибушев. Дружеството е и най-големият данъкоплатец в община Казанлък. Той акцентира върху фирмената политика за създаване на собствени технически кадри, за повишаване квалификацията и преквалификацията на работещите. Важно място отдели на сътрудничеството с висшите технически училища и успешното развитие на Техническият колеж в Казанлък, който отвори врати преди 6 години, благодарение усилията лично на инж. Ибушев и на местната власт в Казанлък. Арсеналските студенти се справят отлично и новите инженери се вливат в кадровия потенциал на дружеството. Дуалното обучение и Стипендиантската програма на фирмата вече дават своите резултати.

Има допълнителни стимули за отдалеченост, за новопостигли работници, безплатен транспорт за пътуващите от други населени места, еднократни финансови помощи на новоназначените, изградени са паркинги за хиляди автомобили.

В момента работещите в дружеството са повече от 8500 души, като се търсят още 2000 и

отделно от това „Арсенал“ осигурява работа на още над 1000 души от други фирми. Разкрит е нов офис на „Арсенал“ в Стара Загора.

В своето приветствие генералният директор не пропусна нито един аспект от огромната социална политика, която, по думите му, няма аналог в България. Изключителна грижа в сферата на здравеопазването, като „Арсенал“ има сключени договори с водещи болници в страната, над 800 арсеналци годишно минават през профилактични прегледи, непрекъснато се подобряват условията на труд, обновяват се сградите, поевтиняването на храната в 9-те стола е 65%, дружеството осигурява безплатна „ол инклузив“ почивка във фирмената база в Несебър за над 2000 души годишно, което е равно на 12 000 човекодни. 90 деца тренират напълно безплатно в детско-юношеския футболен клуб „Арсенал – 2000“, 220 танцьори също безплатно се обучават в различните формации на Фолклорен ансамбъл „Арсенал“, дружеството издържа Дома на културата, което възлиза на 400 000 лв. годишно. Фирмата поддържа две библиотеки, музей, фирмен вестник и сайт, грижи се за материалната база в Детска градина „Буратино“. И не на последно място, години

наред всеки арсеналец получава торта за рождения си ден. Широката гама от социални придобивки повишава стандарта на живот на всеки арсеналец, дава

сигурност и спокойствие на всяко арсеналско семейство

Генералният директор на „Арсенал“ подчерта и огромната дарителска дейност на дружеството за различни каузи – подкрепа за талантливи деца, за нуждаещи се хора, за родолюбиви идеи. През 2023 г. „Арсенал“ стана най-големият дарител за издигане на националното знаме на Рожен. Безспорна е заслугата и на общинските съветници – арсеналци, от Коалиция „Алтернативата на гражданите“, които в мандат 2019-2023 са били третата по големина група и с работата си са допринесли за развитието на Казанлък и населените места.

Инж. Николай Ибушев благодари на мениджърския екип, който е уникален по размаха на своята работа, и на всеки арсеналец за неговия принос към просперитета на „Арсенал“. Той отбеляза и ползотворното сътрудничество със синдикатите в дружеството.

През 2024 година ни предстои да честваме 100 години „Арсенал“ в Казанлък

и вече започнахме работата за посрещане на вековния

юбилей – реконструира се изцяло централното парково пространство, обнови се сградата на Управлението, подготвят се две юбилейни книги. Цялата следваща година ще премине под знака на арсе-

налското столетие в Казанлък“, каза инж. Николай Ибушев, пожелавайки на всички здраве, благополучие и още много поводи за радост.

Юлия Младенова

ОЩЕ 51 АРСЕНАЛЦИ В АЛЕЯТА НА ТРУДОВАТА СЛАВА

Нови 51 работници и служители на „Арсенал“ записаха имената си в Алеята на трудовата слава и остана в историята, която дружеството продължава да създава и обогатява. В редицата на първенците отново са представители на всички звена в най-голямото машиностроително предприятие в България – работници, технолози, конструктори, икономисти, хора от обслужващите звена, редови изпълнители и ръководители, но всеки със своя значим принос за успешното развитие на дружеството. Наградите на отличените връчи генералният директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев, в присъствието на целия мениджърски екип. „Дълбок поклон пред вашия труд, на вас и на вашите колеги, благодарение на които постигнахме наистина големи успехи!“, каза в приветствието си г-н Ибушев. Вече 19-та година Алеята на трудовата слава представя арсеналци, които с постоянство и професионализъм се отличават в труда. Наградени бяха и арсеналските студенти, обучавали се по Стипендиантската програма на дружеството.

Димитър Бахчеванов

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

Специалисти:

- Инженер-металург - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Металознание и термична обработка на металите“ или други подобни; Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси по термична обработка, коване и обемно шамповане на метали и сплави. Работа със специализиран софтуер.

- Инженер-конструктор - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване на конструкторска документация на приспособления и екипировка за нанасяне на химични, галванични и лакобояджийски покрития.

- Инженер-технолог на пластмасите и каучука - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Технология на пластмасите и каучука“ или други подобни. Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за преработване на пластмаси и каучук чрез шприцване и пресоване.

- Инженер химични процеси - 1

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за нанасяне на химични и галванични покрития и за защита на металите от корозия.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Началник-смяна - 1

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Професионален опит 5 години.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Инженер контролно-измервателни уреди и апаратура - 1 човек, висше техническо образование;

- Инженер ВИК - 1 човек, висше образование;

- Инженер енергетик - 1 човек, висше образование.

- Техник, електронна техника - 1 човек, висше образование;

- Инженер производство - 5 души, висше образование;

Работници по следните професии:

- Байцвачи на метали;

- Бобиньор ел. машини - средно специално образование;

- Бояджии промишлени изделия, на 8-часов работен ден;

- Бояджии промишлени изделия, на 7-часов работен ден;

- Водач на мотокар - средно образование, работа на смени;

- Електрозаварчик - средно образование;

- Електромонтьор - средно образование;

- Електромонтьор, изграждане, поддръжка и ремонт - средно специално образование;

- Електромонтьор, изпитване ел. съоръжения - средно специално образование;

- Електроженест - средно образование;

- Изпитател, хидравлично налягане ММ - средно образование;

- Изпитател на взривни материали;

- Инструменталчик;

- Лакировач, метал - средно образование, работа на смени;

- Машинен монтьор - ремонт на машини - средно образование;

- Машинен оператор амуниции - средно образование;

- Машинен оператор компресор - средно образование;

- Машинен оператор ММ с ЦПУ - средно образование;

- Машинен оператор производство експлозивни вещества - средно образование;

- Монтажник изделия от метал /боеприпаси/ - средно образование;

- Монтажник изделия от метал /боеприпаси и експлозивни вещества/ - средно образование;

- Монтьор поддръжка инсталации и оборудване - средно образование;

- Настройчик ММ с ЦПУ - средно специално (техническо) образование;

- Настройчик на пресови металообработващи машини - средно специално образование;

- Общ работник в промишлеността;

- Окачествител - средно образование;

- Оксигенист - средно образование;

- Оператори на преса за метал;

- Преносвач ръчно;

- Производствени контроли, на 7-часов и на 8-часов работен ден - средно образование;

- Стругар - средно образование;

- Фрезисти - средно образование;

- Шлайфист - средно образование;

- Шлосер - средно образование.

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

търси да назначи за нуждите на
Инструменталния завод

работници по следните професии:

1. Шлайфист;
2. Стругар;
3. Фрезист;
4. Шлосер-инструменталчик;
5. Координатчик.

Телефон за контакти: **0885 079 187**

- Изисквания:
- Завършено средно образование;
- Умения за самостоятелна работа по професията.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от **Офис № 1 - Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа.**

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в **град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4.**

Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел. за контакти: 0431/57747

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 5

ИНЖЕНЕР-ПРОЕКТАНТ ПО ЕЛЕКТРО КИП И АВТОМАТИЗАЦИЯ

Описание и изисквания:

- Разработване на проекти за комплексна автоматизация на производствените процеси; Проектиране на електро-инсталации; Проектиране на системи за управление на машини, инсталации и съоръжения, базирани на контролери; Проектиране на автоматизирани системи за управление на нестандартно оборудване и съоръжения; Изчисляване и определяне на проектантите инсталации и системи; Внедряване /монтаж, пуск и настройка/ на системи за управление и автоматизация; Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на инсталации и съоръжения; Усъвършенстване на съществуващи инсталации и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики.

Изисквания към кандидатите:

- Висше техническо образование; Владее на чужди езици е предимство; Компютърни умения - MS Office, Internet, EPLAN, софтуер за управление и проектиране; Опит в проектирането на системи за управление, базирани на промишлени контролери, КИП и А съоръжения, промишлена автоматизация и електро-инсталации; Познания в съответната нормативна база и специализирани софтуерни продукти.

РЪКОВОДИТЕЛ КОНСТРУКТИВЕН ОТДЕЛ Задачи и отговорности:

- Ръководи и организира разработването на конструктивна документация на машини, детайли и изделия, необходими за производството; Разпределя разработването на нови изделия и контролира изпълнението на отделните етапи; Подготвя план и следи за изпълнението му по график, следейки стриктно изискванията на ръководството; Комуникира ефективно с колеги от фирмата с цел навременно и качествено осъществяване на дейностите; Извършване якостни и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировка; Осъществява авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики; Работи в екип с всички участници в процеса.

Изисквания към кандидатите:

- Висше инженерно техническо образование в областта на машиностроенето; Владее на английски език /писмено и говоримо/; Опит на подобна позиция; Компютърни умения - MS Office, Internet, TopSolid; Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

ИНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОР

Описание и изисквания:

- Конструирани на нестандартно оборудване и инсталации; Конструирани на машини; Конструирани на технологична екипировка; Извършване якостни и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировка; Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики

Изисквания към кандидатите:

- Висше образование - бакалавър или магистър; Владее на чужди езици е предимство; Компютърни умения - MS Office, Internet, TopSolid; Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

Личностни качества:

Способност за работа в динамична среда, аналитично мислене, организираност, прецизност.

За ръководител Конструктивен отдел се изискват още: Отлични административни, организационни и комуникационни умения, работа в екип, поемане на лична отговорност.

„АРСЕНАЛ“ АД - Казанлък**Предлага работа**

В заводите на дружеството в Казанлък и Мъглиж и в новия си завод в Стара Загора

Средна работна заплата над 2200 лева, допълнителни стимули, широка гама социални придобивки

Средната работна заплата в Завод 3 и Завод 4 на „Арсенал“ АД е над 2450 лева.

За всички новопостъпили в тези заводи се предоставят допълнителни финансови стимули

Търсят се:

- * Конструктори
- * Инженери - производство
- * Електромонтьори
- * Машинни монтьори
- * Машинни оператори ММ с ЦПУ
- * Монтьори поддръжка инсталации и оборудване
- * Настройчици ММ с ЦПУ
- * Окачествители, производствен контрол
- * Стругари
- * Фрезисти
- * Шлайфисти
- * Шлосери

Свободните работни позиции могат да се видят на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от **Офис № 1 „Пропуски“** на Централния портал в гр. Казанлък от **07.00 до 17.00 часа** или от **Офиса в гр. Стара Загора, намиращ се на бул. „Цар Симеон Велики“ № 118**. Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com, да бъдат подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100 - Офис № 4, или в Офиса в гр. Стара Загора, бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.

Работно време на Офис № 4 в Казанлък: **всеки работен ден.**
Работно време на Офиса в Стара Загора: **всеки работен ден от 9.00 до 18.00 часа, в събота – от 10.00 до 14.00 часа.**

Тел. за контакти: **+359 882 987799, +359 882 987754,**
+359 431 57 747, +359 431 57 072;

E-mail: kadri@arsenal-bg.com

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

търси да назначи

C++ програмист

На пълен работен ден, стажантска програма

Ние, „АРСЕНАЛ“ АД, търсим мотивирани и талантили C++ програмисти, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, включително студенти, които могат да демонстрират умения в програмирането и използването на Visual C++.

Изисквания:

- Завършено образование или текущо обучение в областта на компютърните науки, софтуерно инженерство или сходна област.
 - Опит с програмиране на C++ и MSVC.
 - Отлични аналитични умения и способност за решаване на проблеми.
 - Добри комуникативни умения и способност за работа в екип.
 - Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.
 - Поддръжане на документацията за разработените приложения.
- Предимства:**
- Познания в други програмни езици и технологии.
 - Опит с разработването на приложения за различни платформи.
 - Опит в работа със среди като Qt или MFC.

Ако смятате, че отговаряте на изискванията и искате да се присъедините към нашия екип, моля, изпратете своето CV и мотивационно писмо на адрес:

kadri@arsenal-bg.com

Лице за контакт :

Росен Русев – Направление „Автоматизация на инженерните процеси“
Тел : 0898423265

arsenal

**"АРСЕНАЛ" АД
Казанлък****Търси да назначи**

- Инженер-конструктор - Машинен инженер;
- Инженер - Ремонт на машини и оборудване;
- Електроинженер - КИП и А;
- Инженер - Хидравлика и пневматика;
- Инженер - Автоматизация на производството;
- Инженер - Химик;
- Инженер - Електроника.

Желаещите да кандидатстват могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от **Офис № 1 „Пропуски“** на Централния портал на дружеството - Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, или в Офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора - бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в посочените офиси в Казанлък и Стара Загора.

Позициите, за които „Арсенал“ АД търси работници и специалисти, са публикувани на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>

Тел. за контакти: 0882987799; 0882987754;
0431/57747;

e-mail: kadri@arsenal-bg.com

**ФК „АРСЕНАЛ – 2000“
ПРИЕМА ДЕЦА И ЮНОШИ**

Клубът предлага прекрасни условия за тренировки, обновена спортна база, осигурена екипировка, чудесно поддържан фирмен стадион „Арсенал“.

За информация и записвания:
0882474101, Станислав Пехливанов

**Автосервиз „Мерцедес“ -
пункт за ГТП
Обявява промоция**

За годишни технически прегледи за работещите в „Арсенал“ АД!

Цена на ГТП – **45 лв.**

(след предоставяне на валиден пропуск на собственика на МПС!)

Сервиз „Мерцедес“

гр. Казанлък

ул. „Кенали“ № 7; тел. 0888303368;
0878442413

145 ГОДИНИ „АРСЕНАЛ“, 99 ОТ ТЯХ – В КАЗАНЛЪК

6 октомври отново събра Казанлък на фирмения стадион „Арсенал“. Поводът – празникът на най-голямото и най-старото индустриално предприятие в България. Тържественост, време за общуване с приятели и колеги, усмивки и настроение. Стадионът и централната част на „Арсенал“ бяха изпълнени с ветерани и настоящи арсеналци, с казанлъчани, привлечени от празничната атмосфера. Слънце, сякаш точно премерено за арсеналския празник, музика, танци, и, най-вече – добри думи от най-високо ръководно ниво за успешно настояще, за сигурност и спокойствие в бъдеще.

Приветствие към всички поднесе генералният директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев. „Смело мога да кажа, че не само 2024, но и 2025 година ни е осигурена. Спокойно, арсеналци! Спокойно, казанлъчани!“, каза инж. Ибушев. Той подробно отчете пред хилядното множество всичко, което е постигнато до момента и продължава да прави дружеството в областта на производството, иновациите, социалната политика.

На празника присъстваха представителят на посолството на Япония у нас г-н Такаюки Шинозава, областният управител на Стара Загора Ива Радева, кметът на община Казанлък, мандат 2011–2023 г., Галина Стоянова, командирът на 61 Стрямска механизизирана бригада бригаден генерал Маргарит Михайлов, директорът на Технически колеж - София, проф. Ивайло Ганев, синдикалисти, представители на Община Казанлък, бизнес партньори на фирмата, хора от близо и далеч, дошли специално да уважат фирмения празник.

Тържеството бе открито от Гвардейския духов оркестър към ПГ „Иван Хаджиенов“, след което дечица от ДГ „Буратино“ изпълниха танц и последва веселата част с изпълненията на Анелия, Нелина, трио „Дежа вю“, ансамбъл „Арсенал“, „Теменуга хоп-троп“. Разбира се, от сутринта в района на завода се носеше съблазнителният аромат на вкусна скара. А накрая на празника, на стадиона се завъртя традиционното най-дълго арсеналско хоро.

Юлия Младенова

Отборите на Завод 0 с най-много призови места в спорта

На 6 октомври, на празника на „Арсенал“ АД, по традиция бяха наградени призьорите от тазгодишните спортни турнири, организирани от Синдикалния съ-

стова и Добрин Чуклев, също от Завод 0. Христина стана и най-резултатният стрелец в целия турнир с 82 точки. Във волейболния турнир победител е тимът на Завод 5,

6/12 и Завод 1. Това бе и най-продължителният турнир, като мачовете се провеждоха от 4 до 29 септември.

В стрелбата първенците при мъжете от Завод 0 – Добрин Чуклев, Добрин Георгиев и Румен Костадинов (168 т.), са последвани от вторите – Николай Кударов, Димитър Дяков и Георги Ненчев (142 т.), а трети станаха Атанас Колев, Виделин Видев и Стоян Райчев (138 т.) Дамите отново се оказаха с най-точен мерник. Многократните шампионки от Завод 0 – Дора Стефанова, Христина Христова и Милена Симонова са абсолютните победители в стрелбата с постигнатите от тях 221 точки. Втори са момичетата от Завод 5 – Павлина Иванчева, Елина Георгиева и Бранимира Неделчева (120 т.), а трети са Нела Димитрова, Ивелина Стайкова и Тереза Владова (111 т.) от Завод 1. Стрелковият турнир събра най-голям брой участници от всички заводи на „Арсенал“ АД и от „Арсенал - 2000“ АД, като много от тях се представиха с по няколко отбора.

Димитър Бахчеванов

вет на КНСБ в дружеството. Най-много шампионски титли завоюваха състезателите от Завод 0, те спечелиха първите места във футболната надпревара, в отборните игри при стрелбата с пистолет при мъжете и жените, а победителите в индивидуалното класиране при стрелците са Христина Хри-

а след тях се наредиха отборите на Завод 0 и Завод 2. В състезанието по народната топка победители са дамите от Завод 1/240. След шампионките се класираха колежките им от Завод 5 и Завод 3. Футболният тим на Завод 0 защити категорично титлата си от миналата година, след тях са съставите на Завод

Рекорден брой кебапчета и кюфтета хапнаха казанлъчани

170 000 кебапчета и кюфтета – това е кулинарната равностойка от тазгодишния арсеналски празник. В стройно подредени шатри от ранни зори до късен следобед на 6 октомври неспирно работеха служителите на отдел „Обществено хранене“ в дружеството, за да задоволят апетита на празнуващите. В сравнение с миналата година сега бяха продадени 20 000 кебапчета и кюфтета повече – прясно изпечени на скара или сурови за къцки. Ами, какво е празник, без нашешката скара?! И без торта: тази години цифрите върху нея бяха 99 – толкова години „Арсенал“ е в Казанлък. Още малко – и един век!

Румяна Стоянова посрещаше с усмивка всеки, който избираше шатрата, където тя с двамата си помощници сръчно приготвяше вкусната скара. Румяна работи в „Арсенал“ от 2 септември 2019 г. и още тогава, ненавършила месец работа в отдел „Обществено хранене“, се включи в огромната организация, която съпътства обслужването на хилядите празнуващи арсеналци и казанлъчани.

Казанлък – София – Париж:

ПОСВЕЩАВАТ ИЗЛОЖБА И АЛБУМ НА ПЪРВИТЕ ЗАЛЕСИТЕЛИ

Предстоят три юбилея, свързани с опазване на горския фонд в Казанлъшкия край

Известният казанлъшки фотограф Александър Иванов и екип от ентузиастични работят от няколко

Александър Иванов

години по проект, който трябва да бъде завършен през 2025 година. С него се отдава почит към делото на френския лесоинженер Феликс Вожели и колоритния българин Петър Манджуков за общата им работа в държавната служба „Бюро за укрепване на пороищата и залесяване – Казанлък“. Подготвят се фотоизложба и албум, които трябва да се представят през същата година в Казанлък, в София и Париж.

През 2025 година се навършват 150 години от рождението на Феликс Вожели, 120 години от основаването на „Бюро за укрепване на пороищата и залесяване“ в Казанлък и 100 години от обнародването в Държавен вестник на Декрета за „Седмица на гората“.

Инициативата е допълнена и с идеята за създаване на документален филм, пак по същата тема, с която се е ангажирал друг известен казанлъчанин – режисьорът Николай Василев, добре познат на зрителите с документалните си ленти за златния учител по физика Теодосий Теодосиев, за духовния учител Ваклуш Толев и за музикалния виртуоз Теодосий Спасов.

Кои са Феликс Вожели и Петър Манджуков

По молба на Българското правителство, през април 1905 година в Казанлък е изпратен френският лесоинженер Феликс Вожели със задача да оглави държавната служба „Бюро за укрепване на пороищата и залесяване – Казанлък“. Създаването на това бюро е било от голямо значение, защото пресечният хълмисто-планински релеф на България е съставен от

почви, податливи на ерозия. Човешкото действие върху природата спомагало за образуването на поройни вълни, които унищожавали цели региони. В началото на XX век различни области в страната били опустошени от над 2400 поройни течения. Южните склонове на Стара планина – от Сливен до Клисура, били обезлесени и опороени от безразборна сеч и паша на животните. Постоянните наводнения били

жали на Феликс Вожели и Петър Манджуков. Делото на двамата първи залесители в Казанлъшкия край и на техните сподвижници трябва да се помни, защото проблемите са особено актуални днес, когато много бедствия и аварии възникват именно поради неправилната човешка дейност и безхаберие.

Фотоизложбата

Инициаторите предвиждат фотоизложбата да включва 70-80 снимки. Тя е планирана да бъде открита на 6 май 2025 година в Художествената галерия в Казанлък, когато е и годишнината от откриване на Бюрото. Вече имат уверението на директора на институцията д-р Пламен Петров, че оттам

дожествената галерия в Казанлък са обещали своето партньорство при организирането на вернисажите. Инициаторите ще представят експозицията на казанлъшката галерия, която ще стане нейна собственост след реализацията на планираните събития.

Албумът

Създаването на луксозен документален фотоалбум е базирано основно на документални снимки и авторски текстове от спомените на Петър Манджуков, книгата на Феликс Вожели, писма и документи от периода 1903-1966 г. Той ще е с твърди корици, формат 240/310 мм, около 350 страници. Монографичният текст за Вожели ще е на

вата инициатива ще са необходими значителни средства. На 4 октомври в Българският културен институт „Дом Витгенщайн“ бе открита неговата изложба „България от птичи поглед“. Експозицията остава във Виена до края на месеца. Това е един от най-големите, реализирани от него проекти, която е част от програмата на Държавния културен институт към министъра на външните работи „пътуващи експозиции“. Представя авторска селекция на голямоформатни фотографии на Александър Иванов, посветени на темата за красотата на българските природни и исторически забележителности. Снимките на твореца са автентично фотопеществие чрез живописните

въздушни кадри, които той е запечатал с обектива си, прелитайки стотици километри с моторен дельтапланер над различни краища на България. В продължение на 17 години и над 500 летателни часа, фотограф-художникът успява да улови красотите на България от въздуха – всевъзможните багри на четирите сезона, от Черно море, през Розовата долина до Рила, Пирин, емблематичните кътчета – Перперикон, Бе-

Феликс Вожели

Петър Манджуков

ще бъде осигурено и част от финансирането. Планира се в експозицията да има основно документални снимки „на терен“ за периода 1903-1938 година, но и съвременни фотографии от местата на укротяване на порите и залесяване. Изложбата ще бъде изработена с високо качество в два формата, дървени рам-

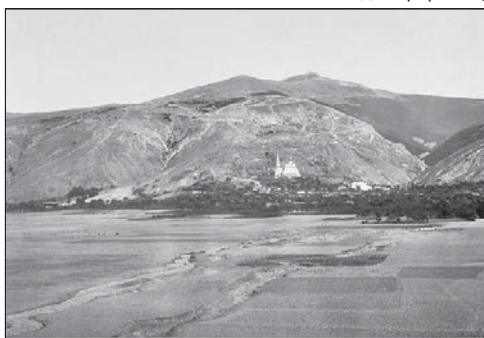
български и френски, както и техническата информация за фотографиите. Идеята е представянето на албума да стане едновременно с откриване на изложбата в Казанлък. За каузата работят казанлъчанката Петя Големанова, която е страстен колекционер и притежава една от най-богатите сбирки на снимки от стария

лоградчишките скали, Царевец, древните тракийски светилища и още много други. Фотографът Александър Иванов е удостоен с десетки престижни награди, носител е на почетната статуетка на Фотографска академия, на две първи награди от различни раздели в конкурс на National Geographic – България. Има повече от 20 самостоятелни изложби в България и чужбина, които са били представяни в редица европейски градове, Съвета на Европа и в Европейския парламент.

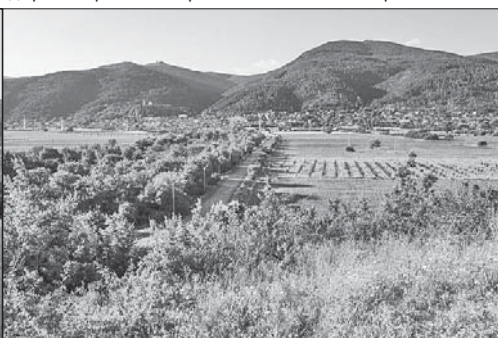
Преди две години Александър Иванов реализира изложба, посветена на фотографа от Шипка – Антип Обущаров. В момента набирането на необходимите финансови средства за новия му проект става чрез продажбата на негови авторски фотоалбуми: „Видения“, „Пирин. Вълшебната планина“, „Един живот. Отблизо“. Открита е и дарителска сметка. Досега са събрани над 4000 лева.

Димитър Бахчеванов

Снимки от архива на Александър Иванов

Така са изглеждали околностите над гр. Шипка в началото на 20 век

Същият терен след успешно залесяване, дело на Вожели и Манджуков

ков. Благодарение на Вожели, Манджуков изминава дългия път от анархист и поборник за свободата на Македония до водещ лесоинженер в България. В град Шипка е създаден и единственият Музей на залесителното дело в България, който съхранява документи и вещи, принадле-

жи (музейно изпълнение) и предпазни стъкла. Текстове ще са на български и френски език. През септември-октомври 2025 година е заложено изложбата да гостува в София. На рождената дата на Феликс Вожели, 13 декември, инициаторите се надяват тя да гостува и в Париж. От Ху-

Казанлък, доцентът от Лесотехническия университет Евгени Цанков, Евгени Иванов, Никола Каварджиков и други.

Реализацията на проекта

Базирайки се на досегашния си опит, Александър Иванов е наясно, че за но-

ВИЛХЕЛМ РЪОНТГЕН

Аз не мислех, просто експериментирах

През януари 1896 г. вестниците в Европа и Америка изригват с едно сензационно съобщение – за откритието от проф. Вилхелм Ръонтген Х-лъчи, наречени рентгенови. Нямамо вестник, който да не е публикувал и снимка с дланта на съпругата му Анна Берта. Вилхелм Ръонтген, срещано и като Рентген, 1845-1923 г., е германски физик, първият в историята носител на Нобелова награда за физика, 1901 г. Създаденият от него рентгенов апарат е революционно откритие, дало тласък за развитието на редица нови направления в медицината.

Ръонтген има славата на най-добрия експериментатор на своето време. Той създава школа по експериментална физика. Научните му изследвания са свързани със своите тачности, газовете, кристалите, електромагнитните явления.

С името на учения е наречена цяла наука – рентгенология. Различни научни методи и дисциплини също носят името му. С него са названи химичният елемент с номер 111 и извънсистемната единица за рентгеново и гама излъчване.

В чест на великия откривател са издигнати паметници, написани са книги, открити са музеи, именувани са улици, институти, лунен кратер. В България е създадена Фондация „Ръонтген“. Целите ѝ са: безопасно използване на йонизиращите лъчения в диагностиката и лечението, информирание на населението за ползата и риска от тях, подпомагане на млади медицински физици.

През 2023 г. се навършват 100 години от смъртта на Вилхелм Ръонтген.

Ранните години. Вилхелм Ръонтген е роден на 27 март 1845 г. в Ленеп, Германия. Бил единствено дете на Фридрих Ръонтген – собственик на текстилна фабрика, и Шарлоте Костанце – дъщеря на холандски преселници. Когато момчето станало на три години, семейството се преместило в Холандия. Вилхелм посещавал частно училище, след което и техническо училище в Утрехт. Независимо че бил много добър ученик, малко преди да завърши го отстранили, тъй като не издал свой съгъченик, нарисувал карикатура на един от преподавателите. По тази причина не бил допуснат като редовен студент в Утрехтския университет, а само като слушател.

Академичното образование. През 1866 г. Ръонтген завършил престижната Цюрихска политехника. Дипломирал се като инженер, но решил да се занимава с наука. Изучавал физика при известния немски физик Аугуст Кунт, който бил силно впечатлен от своя ученик. Защитил дисертацията на тема „Изследвания на газовете“ и получил докторска степен по физика. През 1870 г., заедно с проф. Кунт, като негов асистент, заминал за университета във Вюрцбург. Там публикувал първото си научно изследване „Анали на физиката и химията“.

Кариерата. През 1873 г. Ръонтген, на 29 години, бил поканен за преподавател в Страсбургския университет, където станал професор. После преподавал в Хесен, бил и директор на Физическия институт. През 1885 г. направил важно откритие, наречено рентгенов ток. През 1888 г. се завърнал във Вюрцбург и след пет години станал ректор на университета. Там направил голямото си откритие – Х-лъчите. През 1900 г. получил покана да работи в катедрата по физика в университета в Мюнхен, където останал

до 1920 г. Тази била последната му месторабота. Бил избран за почетен член на Немското физическо дружество.

Научната дейност. Ученият притежавал необикновено чувство за експериментирание. Повече от 50 години той се занимавал с научни търсения. Автор е на над 50 научни труда, най-известният е „За новия род лъчи“. По своите възгледи Вилхелм Ръонтген бил представител на класическата физика. Познавал се с най-известните физи-

Ръонтген с изобретението си

ци – Лоренц, Кирхоф, Хелмхолц. Бил затворен човек, не участвал в конгреси и други научни форуми. Стоял далеч от светските шумотевици, общувал само със старите си приятели – философи, лекари, математици.

Епохалното откритие. Вечерта на 8 ноември 1895 г. Ръонтген правел опити с катодни лъчи в тръби на Ленард. Те били обвити в черна хартия, непронускаща

светлина, предизвиквана от лъчите. В полунощ, вече уморен, изследователят си тръгнал и угасил осветлението. Изведнъж забелязал, че бариевите кристали, намиращи се на известно разстояние от тръбата, светят. Той поставил недалеч от тръбата екран, покрит с бариеви соли, които светвали всеки път, когато включвал напрежението и угасвали след изключването му. Излъчването идвало от тръбата. Ръонтген започнал да поставя различни материали между нея и екрана и установил, че светлината лесно преминава през хартия, стъкло, ебонит. Металните предмети хвърляли сянка върху екрана. Когато ръката на учения попаднала на пътя на излъчването, на екрана се появило изображение на костите на дланта му. Меките тъкани не се отбелязвали на фотографската плака. Той веднага направил снимка на това, което видял.

Тайнствените лъчи, имащи невероятна способност да преминават през непрозрачни предмети, Ръонтген нарекъл Х-лъчи, тъй като природата им дотогава била неизвестна. Това било откритието на живота му, но той не бързал да му даде гласност. През следващите седмици буквално заживял в лабораторията си – изследвал своите лъчи на новите лъчи. Направил и снимка на дланта на съпругата си Анна Берта, от която се вижда, че е носела пръстен. „Господи, аз виждам костите си!“, възкликнала тя. Тази снимка днес се съхранява в германския музей „Deutsches Museum in Munich“.

Отзвукът. На 28 декември 1895 г. Вилхелм Ръонтген извещал за открития от него феномен. Описал го в 30 страници и заедно със снимката ги изпратил във Физико-медицинското дружество във Вюрцбург. На 23 януари 1896 г. на заседанието на дружеството, с присъщата си съдържаност, той доклаждал за откритието си. Направил и демонстрация – рентгенова снимка на ръката на проф. Рудолф Алберт фон Кьоликер. Развълнуваните анатом веднага предложил новите Х-лъчи да бъдат наречени рентгенови. Специална брошура – „За новия род лъчи“, била изпратена на водещи европейски учени. Веднага станало ясно, че немският физик е дал на медицината революционен метод за диагностика. Последвал истински бум от публикации, почести и награди. Оказани били 89 акта на внимание към откривателя – от Германия, Великобритания, Франция, Австро-Унгария, САЩ, Италия, Мексико, Швейцария, Холандия, Русия, Турция, Швеция, Норвегия, Португалия и др. След като по покана на кайзера Вилхелм II Ръонтген направил в двореца демонстрация на Х-лъчите, съпътствана от неспирни овации, откривателят бил удостоен с пруския Орден на короната.

Световните учени еднозначно признали огромния принос на Вилхелм Ръонтген в науката. Откритието на 50-годишния изследовател му спечелило репутация

на „тънък класически експериментатор“. Лекарите в Европа и Америка бързо възприели рентгеновите снимки като безценен диагностичен метод – той им позволявал да преглеждат пациентите, без да се налага да оперират. **Нобеловата награда.** За откритието на лъчите Вилхелм Ръонтген получава през 1901 г. първата в историята Нобелова награда за физика. Бил отказал много други отличия и почести, но тази награда приел с радост. Благодарил за оказаната му чест, но не отишъл на церемонията, за да я получи лично. Изпратили му я по пощата. Премията от 50000 шведски крони предоставил на университета

Първата в историята рентгенова снимка – ръката на Анна Берта

във Вюрцбург. Бил удостоен и с много други награди, сред които медал на Румфорд на Лондонското кралско общество и златен медал на Бернард от Колумбийския университет. Станал почетен член и член-кореспондент на научни общества в много страни.

Изключителната скромност. Ръонтген бил много честен и сrameжлив човек. След уникалното си откритие скромно заявил: „Аз не мислех, просто експериментирах“. Когато принц-регентът на Бавария Луитполд го наградил с висок орден, даващ право и на благородническа титла с частицата „фон“ към фамилията, откривателят го отказал. Отказал и високоплатен пост в Академията на науките и работа в САЩ.

Многократно го казали да изнася лекции във всички краища на света, но той не приемал, силно се притеснявал да говори пред много хора. Смущавал се дори пред студентите си, които го смятали за велик човек. Респектирал ги с високата си ръст и с пронизващия си поглед, с научната си приложна и експериментаторска работа, но не и с комуникативността си. Много фирми му предлагали да закупят правата за използване на изобретението, но той не искал да го патентова: „Моите открития принадлежат на обществото и не бива чрез патенти, лицензи и други подобни да останат привилегия на отделни предприятия“. За него откритието му не било източник на доходи, не се облагодетелствал с процент от всеки рентгенов апарат. Бил и против това – лъчите да се назо-

вават с името му, и до края на живота си ги наричал просто Х-лъчи.

Ръонтген се отнасял равнодушно към връхлетялата го слава, тя отнемала от драгоценното му време. Продължил изследванията си върху свойствата на лъчите и доказал способността им да се отразяват, да поглъщат, да йонизират въздуха и др. Конструирал лъчева тръба за получаване на рентгенови лъчи.

Благодарение на лъчевите тръби, с широко приложение в много страни, в науката се появили нови направления – рентгенология, рентгенодиагностика, рентгенометрия, рентгеноструктурен анализ и др. Разказван бил следният забавен случай – английски моряк, със заседнал от войната куршум в гърдите, помолил Ръонтген в писмо „да му изпратят от своите лъчи“, които, „след като докторите намерят куршума, ще му върне“. В типичния си стил откривателят отговорил: „В момента нямам толкова лъчи, а и изпращането им на дълго разстояние е трудно. Предлагам вие да ми изпратите гърдията си кош, за да открия куршума, след това ще ви го върна“.

Семейството. През 1872 г. Вилхелм Ръонтген се оженил за Анна Берта Лудвиг – енергична, мила и образована жена, дъщеря на цюрихски собственик на ресторант. Тя веднага се влюбила в леко недооценяния, но иначе снажен и представителен доктор по физика. Имали силна хармонична връзка. Нямали деца, осиновили шестгодишната Жозефин – племенница на Анна.

Когато съпругата му се разболяла от рак, Ръонтген се грижел за нея до смъртта ѝ през 1919 г. Ученият тежко преживял загубата.

Краят. На 74 години Ръонтген останал напълно сам. Живеел в бедност, гладувал, едва се движел. В годините на войната правителството призовало гражданите за финансова помощ. Германците не жалели пари и ценности. Без да се замисля, Ръонтген дарил всичките си спестявания, за победа пожелвал и Нобеловата си награда. Когато великият експериментатор се разболял, руският физик акад. Абрам Иофе, страстен негов почитател, го завел на лекар и му дал пари за рентгенова снимка. За нея откривателят чакал две седмици. Диагнозата била рак на дебелото черво.

Лекарят-рентгенолог бил шокиран, когато чул фамилията на пациента и дълго не вярвал, че това е човекът, открил рентгеновите лъчи. И отказал да вземе пари... Вилхелм Ръонтген умира на 10 февруари 1923 г. в Мюнхен на 77 години. Тялото му било кремирано и погребано в семейното гробище в Гисен. Учениците на откривателя изпознали последната му воля – изгорили целия му архив от професионална кореспонденция, документи и научни записки.

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Невена Атанасова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. *Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.*

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: di_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; Димитър Бахчеванов: 0888 21 01 00